

Міністерство освіти і науки України

ЗБІРНИК ТЕЗ

**Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
і молодих вчених**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

(29 квітня 2025 року)

м. Запоріжжя

2025

УДК 001.1(062)

A437

Організатори конференції:

Рада молодих вчених Запорізького національного університету

Наукове товариство студентів, аспірантів і докторантів ЗНУ

Рада молодих вчених при МОН України

Рада молодих учених Бердянського державного педагогічного університету

Координаційна рада з наукової роботи студентів, молодих вчених, аспірантів та докторантів Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Рада молодих учених Криворізького державного педагогічного університету

Рада молодих вчених Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Рада молодих вчених Інституту біології тварин

Рада молодих учених та здобувачів вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Рада молодих учених Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Masarykova Univerzita

Uczelnia Jana Wyżykowskiego w Polkowicach

University of Ljubljana

University of Michigan Weiser Centre for Europe and Eurasia

Збірник укладено за результатами I Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Актуальні проблеми розвитку сучасної науки: виклики та перспективи», що проходила 29 квітня 2025 року.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених “Актуальні проблеми розвитку сучасної науки: виклики та перспективи”. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 604 с.

Рекомендовано Вченою радою Запорізького національного університету. Протокол № 11 від 27 травня 2025 року.

УДК 001.1(062)

A437

©Запорізький національний університет, 2025

©Автори публікацій, 2025

КОВАЛЬ К. В.

(Бердянський державний педагогічний університет)

ТОЛЕРАНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК АДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Адаптація дитини до навчання у закладі загальної середньої освіти є складним багатofакторним процесом, який охоплює соціально-психологічну, емоційну, пізнавальну та поведінкову сфери. Особливо чутливими до впливів шкільного середовища є діти молодшого шкільного віку, для яких початок навчання стає важливим етапом у становленні особистості. Від того, наскільки безпечною та дружньою буде атмосфера в класі, значною мірою залежить успішність адаптації здобувача освіти до нових умов [Мельничук 2022, С. 90–91].

У контексті впровадження Концепції Нової української школи особливої актуальності набуває створення толерантного освітнього середовища, яке визнає та поважає індивідуальні особливості кожної дитини, забезпечує комфортні умови для навчання, взаємодії й самореалізації [Бобровський та ін. 2021, С. 27–29].

Толерантність як ключова особистісна якість сучасної людини розглядається у науковій літературі як обов'язкова компонента громадянської свідомості, моральної культури та соціальної компетентності. В умовах культурного розмаїття толерантність набуває особливого значення як засіб забезпечення конструктивної взаємодії, попередження конфліктів та збереження суспільної єдності. Теоретичні та прикладні аспекти цієї якості досліджуються у працях вітчизняних учених (А. Басюк, Т. Білик, Т. Колтунович, Є. Мельничук, Н. Олійник, Т. Ремех, Я.

Чаплак, Г. Чуйко та ін.), які наголошують на формуванні толерантності як особистісної характеристики громадянина демократичного суспільства.

Водночас окремим напрямом наукового пошуку є вивчення толерантності як характеристики освітнього середовища, що визначає його гуманістичну спрямованість, атмосферу прийняття та взаємоповаги. У цьому контексті суттєвий внесок зробили такі дослідники: М. Бобровський, С. Горбачов, О. Заплотинська, А. Лесик, О. Ліннік, С. Мельничук, О. Попова, Л. Сливка та ін.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування значення толерантного середовища як чинника адаптації молодших школярів до навчання у закладі загальної середньої освіти.

Толерантне освітнє середовище виступає важливим чинником соціально-психологічної адаптації учнів молодшого шкільного віку. У такому середовищі дитина відчуває емоційний комфорт, впевненість у власній значущості, можливість бути почутою і прийнятою без страху бути відкинутою через свої індивідуальні особливості. Це сприяє не лише швидшому входженню в освітній процес, а й формуванню позитивного ставлення до закладу освіти, учителя та однокласників [Олійник та ін. 2022, С. 299–308].

Педагогічна практика засвідчує, що саме атмосфера взаємоповаги, відкритості, довіри й партнерства є найбільш сприятливою для повноцінної адаптації учнів [Мельничук 2022, С. 89–93]. У початковій школі вчитель виконує не лише навчальну, а й значною мірою виховну й соціалізуючу функцію. Він формує поведінкові моделі взаємодії, демонструє зразки толерантного ставлення, забезпечує підтримку та регулює соціальні процеси в учнівському колективі. Дитина, яка відчуває себе частиною спільноти, що приймає й поважає її, демонструє вищий рівень мотивації до навчання, ініціативності та відкритості до нових знань [Ремех та ін. 2024, С. 149–150].

Важливим аспектом функціонування толерантного середовища є забезпечення психологічної безпеки, що передбачає відсутність дискримінації, булінгу чи емоційного тиску. Це дозволяє знизити рівень тривожності та адаптаційного стресу, який часто виникає в дітей на початковому етапі шкільного життя [Лесик та ін. 2024, С. 248]. Наявність доброзичливої атмосфери у класі сприяє встановленню позитивних міжособистісних зв'язків, розвитку навичок співпраці, емпатії, комунікативної культури та соціальної компетентності [Чуйко та ін. 2024, С. 26].

У світлі сучасних освітніх тенденцій орієнтованих на формування ціннісних орієнтирів особистості, толерантність розглядається не лише як етична норма, а як педагогічна категорія, що безпосередньо впливає на якість освітнього процесу. Толерантне середовище не є наслідком спонтанної педагогічної дії, а результатом цілеспрямованої освітньої політики, виваженої методичної роботи та гуманістичного світогляду всіх учасників освітнього процесу [Сливка 2025, С. 70–73].

Отже, забезпечення толерантного середовища в закладі загальної середньої освіти є необхідною умовою успішної адаптації молодших школярів. Створення сприятливої соціально-психологічної атмосфери дозволяє не лише полегшити процес входження дитини в новий соціальний інститут, а й забезпечити підґрунтя для її подальшого гармонійного розвитку, самореалізації та життєвої компетентності.

Література

1. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О., Ліннік О. О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти / 2-ге видання, перероб. і доп. Київ : Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.

2. Лесик А. С., Попова О. І., Коваль К. В. Організація безпечного освітнього простору в початковій школі в умовах воєнного стану: тенденції та перспективи розвитку. *Перспективи та інновації науки*. № 6 (40). 2024. С. 245–253.

3. Мельничук С. Л. Проблема адаптації молодших школярів до навчання у школі: психолого-педагогічний аспект. *Габітус*. 2022. Вип. 44. С. 89–93.

4. Олійник Н. А., Білик Т. С., Басюк А. М. Формування толерантності у молодших школярів. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 6 (11). С. 299–308.

5. Ремех Т., Мельничук Є. Проблема розвитку толерантності до дітей з інвалідністю в закладах загальної середньої освіти. *Український педагогічний журнал*. 2024. № 2. С. 147–158.

6. Сливка Л. Безпечне освітнє середовище : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2025. 152 с.

7. Чуйко Г. В., Чаплак Я. В., Колтунович Т. А. Толерантність до невизначеності у ситуації війни. *Psychological Journal*. Vol. 10 Is. 1 (81). 2024. Рр. 18–30.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ “ПЕДАГОГІКА”

**МАКСЮТЕНКО Д.О.,
ФАТЬЯНОВА Т.О.**

STEM-ОСВІТА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО
НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....4

ТКАЧИШИН Н.В.

РОЛЬ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ В ПРОФЕСІЙНІЙ
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ...7

ФЕДЮНІНА О.І.

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО
ІНТЕЛЕКТУ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....11

ПАНЧЕНКО О. О.

ІЛЬЧЕНКО В. О.

ІШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....14

SURELO K. Y.

МУТСЬУК Н. М.

RETHINKING THE NECESSITY OF EARLY STEM EDUCATION.....18

ПОЛЩУК К.В.,

ФАТЬЯНОВА Т.О

РОЗВ’ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО
МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....24

ДЕМ’ЯНЧУК К.С.

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА В КОНТЕКСТІ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГА.....28

МІСА У.С.,

ЧЕМОНІНА Л. В.

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВІ З
ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....32

ОЛЕНДЕР К.П.

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ
ЛОГІСТИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ KEYС-МЕТОДУ 37

ЗАЛЕВСЬКА А. Є.

ЗНАЧЕННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 42

ГРИГОРЕНКО А. М.

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ.... 47

БУТ А. О.,**МУХІНА Т. Є.**

АРТТЕРАПІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ..... 52

МУХІНА Т. Є.

KEYС-МЕТОД ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ
УПРОВАДЖЕННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНУ
ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.... 57

НІКОЛЕНКО М.С.

ЧИТАННЯ І ПОЧУТТЯ: ІНТЕГРАЦІЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ
В УРОКИ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....62

КОРОБОВА О.О.

ФАСИЛІТАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗЗСУ 64

АПУХТІНА В. В.

ІШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛОГОПЕДІВ В УМОВАХ
СУЧАСНОЇ ОСВІТИ..... 68

КУЗНЕЦОВ М. О.,**ЧЕМОНИНА Л.В.**

ВАЖЛИВІСТЬ ПЕДАГОГІКИ СПІВРОБІТНИЦТВА В
ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.... 72

ЗАБАРА Б.О.

ВИЗНАЧЕНІ В УКРАЇНІ САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ
РЕГЛАМЕНТИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ
ЗАСОБІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ШКІЛ ЗЗСО..... 78

ДОРОШЕНКО В. Р.,**МАНЬКО Н. І.-В.**

ФОРМУВАННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ МАТЕМАТИКИ
З ПРИРОДНИЧИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ
ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ..... 83

ГРЕБЕНЮК Д. І.

РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ НА ФІЗКУЛЬТУРНИХ
ЗАНЯТТЯХ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ..... 88

БЄЛОКОНЬ О.О.

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ЗАСОБАМИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ФІЗИКИ..... 91

ІВАНІСОВА В.О.

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
ЯК ЧИННИК МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
НА УРОКАХ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ..... 93

КОВАЛЬ К. В.

ТОЛЕРАНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК АДАПТАЦІЇ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ..... 97

ЯКОВЛЕВА А.В.,**ЧЕМОНИНА Л.В.**

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ..... 101

КОРНІЄНКО С. С.

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОСВІТИ
В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: МОЖЛИВОСТІ,
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ..... 106

САМОЙЛЕНКО І.О.

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ
МІРКУВАНЬ У ЗВ'ЯЗНОМУ МОВЛЕННІ ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ
МОВЛЕННЯ ТРЕТЬОГО РІВНЯ..... 113

САРАКА Г.М.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАОЧНОСТІ В
КЛАСАХ ІЗ ПОГЛИБЛЕНИМ НАВЧАННЯМ МАТЕМАТИКИ..... 118

ПАВЛЕНКО Л. В.,**НЕДІЛЬКО В. С.**

ЗНАЧЕННЯ ЕРГОНОМІЧНОГО ПІДХОДУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА..... 122